

Oikeusalan ammatit - Romania

Tämän sivun alkukielistä versiota [ro](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Romanian oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Romaniassa on seuraavia oikeusalan ammatteja:

- [syyttäjät](#)
- [tuomarit](#)
- [asianajajat](#)
- [oikeudelliset neuvonantajat](#)
- [julkiset notaarit](#)
- [haastemiehet](#)
- [kirjaajat](#).

Syyttäjät

Hallinto

Romanian syyttäjälaitoksen (*Ministerul Public*) alaisuudessa toimii

- muutoksenhakutuomioistuinten, alioikeuksien, alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevien alioikeuksien sekä alueellisten tuomioistuinten yhteydessä olevia syyttäjänvirastoja
  - sotilastuomioistuinten yhteydessä olevia syyttäjänvirastoja.
1. **Hierarkian ylimpänä** on syyttäjänvirasto, joka toimii korkeimman oikeuden ja sen erikoisyksiköiden (kansallinen korruptiontorjuntaosasto sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkintaosasto) yhteydessä.
  2. **Ensimmäinen taso:** alueellisten tuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (176)
  3. **Toinen taso:** alioikeuksien yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (42) sekä alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevän alioikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto (1)

4. Kolmas taso: Muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (15)

Ylin tuomarineuvosto (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM) on Romanian oikeusjärjestelmässä syyttäjien toimen sääntelystä vastaava keskuselin. Tuomareiden ja syyttäjien perus- ja jatkokoulutusta antaa kansallinen tuomari-instituutti (*Institutul Național al Magistraturii*, INM), CSM:ää koordinoiva valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys. Syyttäjälaitos toteuttaa tehtäviään syyttäjänvirastoissa toimivien syyttäjien kautta. Nämä voivat toimia kaikkien tuomioistuinten yhteydessä ammattikuntia koskevia erityistuomioistuinten lukuun ottamatta.

Syytteet muutoksenhakutuomioistuinten, alioikeuksien, alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevän alioikeuksien sekä alueellisten tuomioistuinten yhteydessä olevissa syyttäjänvirastoissa

Syyttäjänvirastojen toimielinhierarkia on seuraava:

- Ylimpänä on **syyttäjänvirasto**, joka toimii **korkeimman oikeuden** yhteydessä (valtakunnansyyttäjän virasto) ja jota johtaa Romanian valtakunnansyyttäjä. Se koordinoi 15 muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa.
- Muutoksenhakutuomioistuinten** yhteydessä toimivat **syyttäjänvirastot** koordinoivat 43 alioikeuden (myös lasten ja perheiden asioita käsittelevän alioikeuden) yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa. Niistä kutakin johtaa yleinen syyttäjä.
- Alioikeuksien** yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot koordinoivat 176 alueellisen tuomioistuimen yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa, ja niistä kutakin johtaa ensimmäisen asteen syyttäjä.
- Hierarkian ensimmäistä (alinta) tasoa edustavat **176** toiminnassa olevan alueellisen tuomioistuimen yhteydessä toimivat **syyttäjänvirastot**, joista kutakin johtaa ensimmäisen asteen syyttäjä.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimivassa syyttäjänvirastossa toimii **kaksi erillistä erikoisyksikköä**. Nämä ovat

- kansallinen korruptiontorjuntaosasto** (*Direcția Națională Anticorupție*, DNA), joka vastaa korruptionrikosten tutkinnasta ja syyttämisestä ja jota johtaa ylempi syyttäjä,
- järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkintaosasto** (*Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*, DIICOT), joka vastaa järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkinnasta ja syyttämisestä. Sitä johtaa ylempi syyttäjä Romanian valtakunnansyyttäjän alaisuudessa.

Sotilastuomioistuinten yhteydessä olevien syyttäjänvirastojen syytteet

Sotilaiden tekemistä rikoksista syytteet nostaa sotilassyyttäjälaitos. Se muodostuu sotilassyyttäjänvirastoista, joilla on sotilasyksikön oikeudellinen asema. Ne toimivat sotilastuomioistuinten, **Bukarestin aluesotilastuomioistuimen** ja **Bukarestin sotilasmuutoksenhakutuomioistuimen** yhteydessä.

Syyttäjälaitoksen toimintahierarkia

Syyttäjien on noudatettava toiminnassaan **laillisuuden**, **puolueettomuuden** ja **hierarkkisen** valvonnan periaatteita.

Syyttäjien on hoidettava tehtäviään lakia noudattaen, heidän on kunnioitettava ja suojeltava ihmisarvoa ja puolustettava ihmisten oikeuksia.

Kunkin syyttäjänviraston syyttäjät raportoivat **kyseisen syyttäjänviraston johtajalle**, joka puolestaan raportoi hierarkiassa ylempänä olevan syyttäjänviraston johtajalle.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston valtakunnansyyttäjä, **kansallisen korruptiontorjuntaosaston** ylempi syyttäjä ja muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston yleinen syyttäjä voivat valvoa hierarkiassa alempana olevia syyttäjiä joko suoraan tai nimetyn syyttäjän välityksellä.

Tehtävät ja velvoitteet

Romaniassa on kahdenlaisia syyttäjiä:

- siviilisyyttäjiä**, jotka vastaavat tutkinnasta ja syyttämisestä siviilien tekemien rikosten yhteydessä ja
- sotilassyyttäjiä**, jotka vastaavat tutkinnasta ja syyttämisestä sotilashenkilökunnan tekemien rikosten yhteydessä.

Kansallisesti toimivat syyttäjät voidaan jakaa seuraaviin luokkiin:

- Romanian valtakunnansyyttäjä** (*Procurorul General al României*) (korkeimman oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston johtaja)

- **ylisyyttäjä** (*Procurorul Șef*) (DNA:n ja DIICOT:n johtaja)
- **yleiset syyttäjät** (*Procurorii Generali*) (muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen johtajia)
- **ensimmäisen asteen syyttäjät** (alioikeuksien ja alueellisten tuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen johtajia)
- **osastopäällikkösyyttäjät** (syyttäjänvirastojen sisäisten osastojen päällikköjä)
- **yksikönpäällikkösyyttäjät** (syyttäjänvirastojen sisäisten yksiköiden päällikköjä)
- **toimistopäällikkösyyttäjät** (syyttäjänvirastojen sisäisten toimistojen päällikköjä) ja
- **syyttäjät.**

Oikeusministeri voi aina tarvittaessa, viran puolesta tai **Romanian ylimmän tuomarineuvoston** pyynnöstä nimittää Romanian valtakunnansyyttäjän, kansallisen korruptiontorjuntaosaston syyttäjän tai oikeusministerin itse valitsevia syyttäjiä valvomaan seuraavia seikkoja:

- syyttäjien tehokkuus johtajina
- syyttäjien työsuoritukset ja tehtävien hoitaminen ja
- syyttäjien sekä kansalaisten ja muiden syyttäjälaitoksen tasolla toimivien henkilöiden välisten suhteiden laatu.

Tämä valvonta ei kata kaikkia toimenpiteitä, joihin syyttäjät voivat ryhtyä rikostutinnan aikana, eikä niihin liittyviä päätöksiä.

Oikeusministeri voi pyytää **Romanian valtakunnansyyttäjää** tai tarvittaessa kansallisen korruptiontorjuntaosaston syyttäjää raportoimaan syyttäjänvirastojen toiminnasta sekä antamaan ohjeita toimenpiteistä, joihin syyttäjänvirastojen on ryhdyttävä ehkäistäkseen ja torjuakseen tehokkaasti rikoksia.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto toimittaa toimintaansa käsittelevän vuosikertomuksen ylimmälle tuomarineuvostolle ja oikeusministerille, joka puolestaan esittelee päätelmänsä raportissaan Romanian parlamentille.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarin ammatin sääntelystä vastaava valtion laitos on [ylin tuomarineuvosto](#) (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM). Tuomareiden ja syyttäjien perus- ja jatkokoulutusta antaa [kansallinen tuomari-instituutti](#) (*Institutul Național al Magistraturii*, INM), CSM:ää koordinoiva valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys.

Tehtävät ja velvoitteet

Romaniassa tuomarit erikoistuvat johonkin seuraavaista aloista:

- siviilioikeudelliset asiat ja toimeenpanoasiat
- rikosoikeudelliset asiat ja toimeenpanoasiat
- kauppaoikeudelliset asiat (kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistunut tuomari, *judecător sindic*)
- perheoikeutta ja lapsiin sovellettavaa oikeutta koskevat asiat
- hallinto-, vero- ja finanssiasiat
- työoikeudelliset ja sosiaaliturvaan liittyvät riita-asiat
- perustuslakiasiat
- sotilasasiat.

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat

Asianajajat

Asianajajan ammatin sääntelystä vastaava keskuselin on [Romanian asianajajayhdistysten kansallinen liitto](#) (*Uniunea Națională a Barourilor din România*, UNBR). Liitto on yleishyödyllistä tehtävää hoitava oikeushenkilö, johon kuuluvat kaikki Romanian asianajajayhdistykset. Se varmistaa, että oikeutta puolustukseen hoitaa oikeusoppinut asianajaja ja että asianajajat ovat ammattitaitoisia ja toimivat ammattimaisesti. Sen tehtävänä on myös suojella jäsentensä mainetta ja kunniaa. Kaikki Romanian asianajajayhdistykset kuuluvat UNBR-liittoon.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja Romanian asianajajista saa [☞ Romanian asianajajayhdistysten kansallisesta liitosta](#) (*Uniunii Naționale a Barourilor din România*).

Onko tietokannan käyttö maksutonta?

Kyllä, tietokannan käyttö on **maksutonta**.

Oikeudelliset neuvonantajat

Lain mukaan oikeudelliset neuvonantajat voivat muodostaa maakunnan (*județ*) tasolla tai kansallisesti yhdistyksiä aloittain tai toiminta-alueittain ammatillisen kiinnostuksen mukaan yhdistyksiä ja säätiöitä koskevan lain mukaisesti. Yksi lain mukaisesti perustetuista ammatillisista yhdistyksistä on [☞ Romanian oikeudellisten neuvonantajien liitto](#) (*Ordinul Consilierilor Juridici din România*, OCJR). Siihen kuuluvat kaikki oikeudellisten neuvonantajien maakuntatason yhdistykset. Nämä voivat muodostaa myös muita ammatillisia yhdistyksiä. Oikeudellisten neuvonantajien luettelo maakunnittain jaettuna on internetissä OCJR:n jäsenten sivuilla, joille on linkit OCJR:n omilla sivuilla.

Julkiset notaarit

Organisaatio

Notaarin tehtävien hoitaminen on julkisen edun mukainen palvelu. Romanian oikeusministeriö on osoittanut notaarintehtävät lailla [☞ julkisten notaarien kansalliselle liitolle](#) (*Uniunea Națională a Notarilor Publici*, UNNP). [☞ UNNP](#) vastaa notaarien ammattikunnan organisoimisesta ja suojelee jäsentensä ammatillisia etuja ja ammattikunnan mainetta ja arvovaltaa. Kaikki julkiset notaarit kuuluvat UNNP:hen. Notaarit jakautuvat 15 kamariin, jotka toimivat paikallisten muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä.

Tehtävät

Romaniassa notaarit tarjoavat seuraavia oikeudellisia palveluja:

- perintöoikeudellisissa asiakirjoissa ja testamenteissa tarvittavien asiakirjojen laatiminen
- myynti-, vaihto-, huolto-, lahjoitus-, kiinnitys-, pantti- ja vuokrasopimusten ja muiden asiakirjojen (takaukset, joita monet laitokset vaativat hallintovirkamiehiltään) laatiminen
- liikeyritysten, yhdistysten ja säätiöiden perustamiseen liittyvien asiakirjojen laatiminen
- asiakirjojen oikeaksi todistaminen
- allekirjoitusten, allekirjoitusnäytteiden ja sinettien legalisointi
- kaikki muut laissa säädetyt notaarin tehtävät.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

[☞ Romanian haaste- ja ulosottomiesten kansallinen liitto](#) (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România*, UNEJ) on haaste- ja ulosottomiesten ammatillinen järjestö. Se suojelee ammattikunnan mainetta ja auktoriteettia, ja sen päätehtävä on jäsenten ammatillisten etujen edustaminen ja suojaaminen. Oikeuden toimeenpanijat jakautuvat 15 kamariin, joista kukin toimii vastaavan muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä.

[☞ Oikeuden haaste- ja ulosottomiesten kansallisen liiton](#) ja [☞ oikeusministeriön verkkosivuilla](#) on luettelo haaste- ja ulosottomiehistä. Tietokantojen rakenteet poikkeavat kuitenkin toisistaan.

Kirjaajat

Kirjaajan ammatin sääntelystä vastaava valtion laitos on [☞ ylin tuomarineuvosto](#) (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM).

Kirjaajien kansallinen koulutuslaitos on vastuussa kirjaajien perus- ja jatkokoulutuksesta. Se on valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys, ja sitä koordinoi ylin tuomarineuvosto.

Romanian oikeusjärjestelmässä kirjaajia toimii erilaisissa tehtävissä:

- tuomioistuimissa
- tilastotyössä
- tutkimustyössä

- tietotekniikkatyössä
- arkistointityössä
- kirjaamistyössä.

Lisätietoa kirjaajista.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2016